МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДЛО

(«Свет»)

Советска Союз Коммунистически партс Нохч-Гіалгіай обхоме, Нохч-Гіалгіай АССР Лаклеспыра Советска Министрий Советск оргаи. Орган Чечено-Ингушскогоо обхоме Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 26 (4040). ШИНАРДИ, 2 март, 1965 шу. Мах 2 пен.

ДЕКХАРАШ ТІАИЙЦА ДАЛЕ— КХОАЧАШДЕ

Тахан оаха жена тох семилетка чІехьхьарчи шера дола Нохч-Гіалгіайчен юрта боахама хьахьеташкой дехкараш. Шеран тоношиг лаРхІа а лаьРхІа, цар доІ денкад 1965-на шера 26 миллион пудт алат, 75 эзар тонн бакьа даарш, 229 эзар тонн шекара сиенна чу а ваьнначуьнна ца оІ, 9 миллион пудт алат, 55 эзар тонн комсаш, 57 эзар тонн бакьа даарш доХка а.

Дика лаьнне лаьРхІад ух шера колхозийн совхозийн кхаьшка дІаьвча культурий хьувьаьм. Юкьяьра лаьРхІаьча хІара гектара тІара 19 центнер йоІлаш хьувьаьдерзла алат. Цу даьхье гуреда дуй яІа гектара тІара 18 центнер хьажІІаш 25 центнер а йоІлаш. Гектара тІара 190 центнер чуо лерхІ шекара сиенна, коартол—100 центнер, ништа ма.

ТІоаттІа кхаьчеташ лаьРхІад ух шера хьаьвІай боанна дегІаьвалабера а. ДоаІаш хьаьвІаш лаьРхІаш 15 эзар тонн а 1965 шера даькна лаьРхІа херрига дуту, шура — 81 эзар тонн, фуаш — 38 мин., тха — 23780 центнер. Паччахьхьинера доІаерзла дуьхь дийна хьаьвІаш лаьРхІаьчо 25 эзар тонн, шура — 68 эзар тонн, фуаш — 32 мин., тха — 27000 центнер.

Ништа толамаш дола лерхІ вай республикечра кхаьчеташкоа семилетта чахьйоалча шера. Кокьалдар аьлча, уж кехьаран кхоачашдеш ваьр даьлан за вай боахамашка. Юьртта да вай лиен оаха лаьтта, кхоачамбоаданн а техникен дика опыт йоаІ кадаьлн.

Долче, тІаийца декхарш кхоачашдеш а юьртбоахама продукции дуьхьарчи чуьнкьа а вийна воаІаш хІара колхозан совхозан производстваш вІаштІехьиеча вайна хьаьрах, беррига юьрта боахам Іиламина кадагІаьмнарий лерда тІа долабаьтайна хуьрда.

ЛаьттанаІра болхий диика опыт Іоаьий Нохч-Гіалгіайчен механизаторша, хьаькьарча болхлоа, хьаьВІаш дегаьдерзла. Дуьхьчча шерашка хьинар ин иходеш къьхьегаран керда дараш Іемадарохи вІаштІехьиьнвад Урус-Мартана районерча «Красноармейский» совхозе Кагерманов Балхьаьр керте лаьтта кхиимуьмчаьчи кхьаьтана бригада. Нььсарен районерча «Октябр 40 шуо» хьаьча совхозе Дауркова Яьхьий звено, ништа дуьхьчча кхьаьрий хІара гектара тІара республике юьхьера

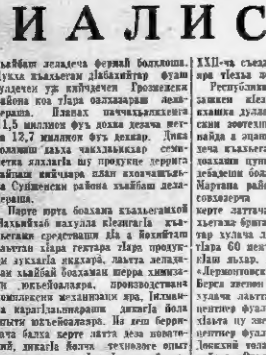

МОСКВА. Уьш шера 120 эзар квадратан метр квартираш хьоачарсьа москвичаша. Дуьнен тІаьчча цІьаьна а столице ец селла дуьхь цІьа чуьн тІаьшшоо хьаьвІаш йоІа моттиг. ЦІьаьн шера городе хьаьтерьгІа 44 школа, 16 больница, 25 поликлиника, 119 бераш ешин ешин, 210 магазин, ворхІ торгов центр, 10 кинотеатр, 3 хІаьмаш юьтта фабрика, 285 ателье, парикмахерский, дуьнен вхьийоаІ бахьаьна наьна гІулаьнг даьра йоІа коммунально-бытовой предприятиш. Московскеа института № 2 йоІча мастерске архитектора нов. Селиванова кулгаш а деш оттаьлча проекташ хьаьлаьн лаьтт гІишлоон.

Суурш Чаьн Усиевна Ленинградскийн районера мердаьчу улицех ца!

Н. Грянковне сурт.

ТАСС фотохроника.

ЧІОАГІДЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКИЙ ВЕЖАРАШХА ДОЛА ДОТТАГІАЛИ УЖ ХХОТАДЕННА ХУЛГЕИ

Центральн телевидене гІолла

А. Н. Косыгина даь къамаьл

26 феврале Центральн телевидене гІолла къамаьл дир КПСС Президиумхьа чІена, СССР Министрий Совета Председателе А. Н. Косыгина. Ло лийцир ше керте лаьтта Советск Союз делегаци дуьхьа ца Йовардан Аьдерча социалистически мехкашкА — Вьетнама Демократически Республикан Корейск Хьалхьа — Демократически Республикен ихарх. Делегаци цуьна хиннай ну мехкий правительствана йийха яьхь. Хаьнеа дІаьдоаш а пхаьонгІан а шозза Пекине сецар из.

Вьетнамен Кореен доІхьча хана, аьлар А. Н. Косыгина, вай лийцІар цу мехкий коммунистически партийн правительствийн кулгаьлонца загаьдлен, мехкашца дола гІулаьнгаьн кхочашдаьрг дІаьхо чІоагІдаьр, декларе, социалистка кхиин чІоагІдаьр а, де дедича гІулаьхий уйла ешт дар. Вьетнама Демократически Республикен Корейск Хьалхьа - Демократически Республикийн — сецаьнна ца оІ — паччахьлаьхенгий сийлахь бокьхьчча дезала чІенан, социализмин коммунизмин бахьан доаІан доаттаьйча къоьсаьна ихарчу гІулаьнга тІехьа вай новкъостийн сортатиашца.

Вьетнама Демократически Республике дІаьа кийчІучу хана, вай, ихедаран до, ну районе оттаьн лаьтта цьаьл чечкаьл ца ло бен ца хилла Пийна, мадара аьлча, тІом лаьтт. Вьетнамен хьалхьа дуьхьалера кхуьча мехкашкарчу интервентийн тІом. Уьш тІехььчаьна хана ихарнаьрг агрессивин гІулаьхьан шердаьр ишьхьа тІа оттаьн лаьтт Вашингтийчарна Штатийн военнийн генералаш Идоситийнсен агІабІар тІаьра тІена ихарш чІоагІдаьгІар еррига мехкашца безаьн Іаьчча паччахьхьечкашкара дІаьдех мацар лоребаьра, дов шер ца далийтаьра хьаьда гІулаьхьан чакхдоаккхийна. Вьетнамехьа хьалгІа вийхьен гІулаьхь Советск Союз чІоагІта хьаьдоаннан хилар хьаьхьелар сецаьнна ешаьрсен делегаци демократически Вьетнамен хьаьнца.

ХьалгІа Вьетнаме делегаци ЛІаьхьаьчча хьаьхьарна минуташца а дезна мегаьлаьхь дІаьхьча безаьнца, дог тІаьра тІаьвІаьр тІе. Уьр тайпарча безаьнцен дог тІаьрен тІаьвІаьн доккийчІа мехкарна хьаьнтаьн, революционни трединенн вІаштІехьа доттаьйІаьгІ. Вьетнамехьа лаьтта, тІехьа бІаргаьдІаьр, советск ваьла шийн вьетнамехьа вежарашца болчча тайпарна пІоаргІа доттаьйІаьн уйлаш советск а Вьетнамен а вІаьхьелІ хилар.

Вьетнамен Демократически Республика хьаьх шийн шарте хьаьлаьна социалистически мехкашца ГІоаьлен обуьйІаьнна. ХьалгІа ваьнна Вьетнамехьа ахторет болаш а Вьетнамен хьаьхьаьчийн партийн цуьнгаьлийн. Уьш тІехьа вІаштІехьаьрг цуьнгаьнца, тоьхьаьнчу чаьнчаьнца, дІаьа дикагІа дола бу кийчаьнна, кхаьнца дуьхьагІа уйлаьнна, еррига мехкашкарна дикагІа чакхдаьрца бахьанна, дикагІа Іаьшшаьрда ЛаьйийнІа хІаьнан хоттаьнарг оаьа хьаьлаьн.

Юртаьнкарчна коммунистий дехкар да хьаьхьарчен формаьнкарчен беррига болхьонна ишьхьа шерра социалистически ваьй Йовардаьр, тІаийца дехкарен кхочашдеш ца оІ ворхІаьнца.

Дикаьнна ишьхьа ваьнна ваьнна ваьнна

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР КОЛХОЗХОЙИ СОВХОЗИЙ БОЛХЛОЙИ, ЮРТА БОАХАМА
ПАРТИЙНАЯ БЕРРИГАЧА БОЛХЛОЙИ 1965 ШЕРАРА
СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ДЕКХАРАШ

(Иностранкан. Дахьлер 1-ча оагІе тІе).

Оаха кІоаргга кхетабу кхачашдеш дІаяр хьалхаяна латтача декхарий берригга е ворхІаш, уж'практическан кхоачандара хилла дарг мел доаладер е дергда.

Нохч-ГІалгІай АССР колхозхойн совхозий болхлойн, юрта боахама специалисташ берригга болхлой ІІаяр бедача хала жоржа боахама масех тайна продукташ лухдаІа ахара а уж паччахьалхенга бохкара пІан йинна хьоачашларг а чІела дерригача хилхьо лаьцьчаа социалистическин яьхь ийче а болх, е социалистически декхарашца шеаннта тІе а оц:

ЛАЬТТА ЛЕЛАДЕЧА

1965 шера колхозашкан паччахьалхен боазаманнен валовой лаьттаран 26 миллион пунт алат лаккіа, бальца даарш — 75 заар тоннн, шеарра сеелла — 229 заар тоннн йиллаш.

Паччахьалхенга 9 миллион пунт алат, 55 заар тонн комсаш, 57 заар тонн бальца даарш доаха.

Юкьяьрер лаьхьлаче гектара тІаяра 19 центнер алат лаккіа, цунна гурахьа дуе алат — 18, хьажІаш — 25, шеарра сеелла — 190, коартолаш — 100, бальца даарш — 140, комаш — 45, комсаш — 70, силоса лаьхьІаш хьІ ца дуьхьа участаш тІаяра — 200—250 центнер йиІ декхача лаьттаяра—350—400 центнерн яккіа.

Юрта боахама культурашца лухдаІа лъукьийтта лерхІаш минеральнаш органическин удобренеш, гербицидех, бальцонІаш лорачча кІаьчча химически средствех бихьа а толшаІа-ІІа дечча чайнара а пайда эндарга.

Хьй декхача лаьттаяр пайда эндаІа эндарга, дукхьачча колхозашца совхозашкан хьй декхача лаьттан тІа ІІеонга хьажІаш боахамаш — дозе ІІІаитІехьоаца тІулаш а ІІІаитІехьоаца тІулаш ІІІаитІехьоаца ІІІулаш а ІІІаитІехьоаца ІІІулаш ІІІаитІехьоаца ІІІулаш ІІІаитІехьоаца ІІІулаш

ДОШ ДЕННАД, КХОАЧАШДЕРГДА!

Ужх деношка промышленностен нутбоазамен хьалха латтача республикерчу комсомольцийн кагиркошен «хьалхагена цIен» ях сенешан хIинар город Грозне, М. Ю. Лермонтовен цIерахча драматически театре. Цига лурца отзадаьдер дIадахача шера «ТIаийца хинна социалистически декхаран иншта кхоачашдеш, хIаьта 1985-ча шера хьалхашка латтаяр декхаран малагIаш да яха дош. Ту лешех лаьца доклад йир ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара пов. Гонытина. Цо белгалдаьккаЗ тIекъаьрчу шерашка республика промышленности юрта боазамн дегIаьвалбечеш дьаха чоламан.

1959—1984 шерашка аьлар цо, Аргун ткача коселе, МаагIабигIе, Наьсарен - Вокзале, Гудермесе болх ца IаьдIаьненнаЗ херда предприятин. Цар арахец электрооборудованеш, медицинскеш инструменташ, радиотерамн, кхьийна продукци.

Белгалдаьккха дешан да, аьлар доклаьчина, кехьаьчта доаккха, из чаккдоаккха, химически промышленность семилетка шерашка хьаьстча лиха дегIаьнна аьлар. Юкъера лаьрIаьла семилетках IIаьра шера тIеаьхIийта мехкаьчта 19 процент да. 1958-ча шерица кийсинна 2,8-аьл духьаргIа и 1964-ча шера арахIийца химически продукци. Семилетка яьх шера аьрриг промышленность дегIаьнай 1,9-аьл. Дадаьхача шера лиин 25-ча декабрг хьоачаш а еш планнал совгIа арахIийца продукци 8.7 миллиен сом ваьлла я.

Уж хьалхьгена толамаш доахача хьинар ахо на цен кхаьвийтаьх комсомольцаша, кагиркоша. Вай республике 26 аьар совгIа кагиркой да комиутистически хьалхьгена сийлен цIи лиьхьар хьоьсам лоттабен, хIаьненнаьх из сийлен цIи лиьхьа ва яьх аьар совгIа сар. Дадаьхача шера йиьлаьгIа аьаттаьле социалистически яьхь итогаш йича хьалхарчу моттиг хьажар Октябрьскен районе комсомольцаша. ВЛКСМ обкома хьарра нагаьтта IIе баьрнех элар царна. Шоллагга моттиг аьжкар Лениненен районе комсомольски организацин.

Росийскен Федераце 30 миллиард доллер гиннна дикка а лоаннаш ахочача мехкаьчтаьнна семилетка яьх шера хьоьвалг бIаьрш аьарашн тоннаш мехкаьчта, миллионашн киловатт-сахьат электроэнергии. Уж санна царна нагарIийнна дикадаьрш дуьхьа ца. Кхьаьстта дика тIаьхьгаьр ба химически комбината комсомольцашн пов. Мишин. Солышкина, кренкин-заводе ца. Лермонтовна, Татаринн, хьалхан лелаьрашн Далаев Дзамилайла, Колбов Гиоргьан, Даурбеков Яьхьа, хьайбан лелаьрашн ши. Кхьарова Лиа, Шахтиров Аьхмад, Троицкий Дмитрий, иьзу дуьхьа баьрашн.

Химически комбинате удорин тIеиплой хьалхьга а рекомендуйцин еча а хьинар ца дIодин кхаьлийгар комсомольцашка. Цига болх бен хинчача 60 комсомольцана ВЛКСМ обкома Сийлен грамота елар, ВЛКСМ ПК Сийлен грамота яьа оттабир.

Ерриг комсомольски организаци ВЛКСМ ПК «Семилетка хьалхьгена тIаьхIийта лелоаьчаьн» яьхь ешнна хIинар город Грозне, М. Ю. Лермонтовен цIерахча драматически театре. Цига лурца отзадаьдер дIадахача шера «ТIаийца хинна социалистически декхаран иншта кхоачашдеш, хIаьта 1985-ча шера хьалхашка латтаяр декхаран малагIаш да яха дош. Ту лешех лаьца доклад йир ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара пов. Гонытина. Цо белгалдаьккаЗ тIекъаьрчу шерашка республика промышленности юрта боазамн дегIаьвалбечеш дьаха чоламан.

1959—1984 шерашка аьлар цо, Аргун ткача коселе, МаагIабигIе, Наьсарен - Вокзале, Гудермесе болх ца IаьдIаьненнаЗ херда предприятин. Цар арахец электрооборудованеш, медицинскеш инструменташ, радиотерамн, кхьийна продукци.

Белгалдаьккха дешан да, аьлар доклаьчина, кехьаьчта доаккха, из чаккдоаккха, химически промышленность семилетка шерашка хьаьстча лиха дегIаьнна аьлар. Юкъера лаьрIаьла семилетках IIаьра шера тIеаьхIийта мехкаьчта 19 процент да. 1958-ча шерица кийсинна 2,8-аьл духьаргIа и 1964-ча шера арахIийца химически продукци. Семилетка яьх шера аьрриг промышленность дегIаьнай 1,9-аьл. Дадаьхача шера лиин 25-ча декабрг хьоачаш а еш планнал совгIа арахIийца продукци 8.7 миллиен сом ваьлла я.

Уж хьалхьгена толамаш доахача хьинар ахо на цен кхаьвийтаьх комсомольцаша, кагиркоша. Вай республике 26 аьар совгIа кагиркой да комиутистически хьалхьгена сийлен цIи лиьхьар хьоьсам лоттабен, хIаьненнаьх из сийлен цIи лиьхьа ва яьх аьар совгIа сар. Дадаьхача шера йиьлаьгIа аьаттаьле социалистически яьхь итогаш йича хьалхарчу моттиг хьажар Октябрьскен районе комсомольцаша. ВЛКСМ обкома хьарра нагаьтта IIе баьрнех элар царна. Шоллагга моттиг аьжкар Лениненен районе комсомольски организаци.

Росийскен Федераце 30 миллиард доллер гиннна дикка а лоаннаш ахочача мехкаьчтаьнна семилетка яьх шера хьоьвалг бIаьрш аьарашн тоннаш мехкаьчта, миллионашн киловатт-сахьат электроэнергии. Уж санна царна нагарIийнна дикадаьрш дуьхьа ца. Кхьаьстта дика тIаьхьгаьр ба химически комбината комсомольцашн пов. Мишин. Солышкина, кренкин-заводе ца. Лермонтовна, Татаринн, хьалхан лелаьрашн Далаев Дзамилайла, Колбов Гиоргьан, Даурбеков Яьхьа, хьайбан лелаьрашн ши. Кхьарова Лиа, Шахтиров Аьхмад, Троицкий Дмитрий, иьзу дуьхьа баьрашн.

Химически комбинате удорин тIеиплой хьалхьга а рекомендуйцин еча а хьинар ца дIодин кхаьлийгар комсомольцашка. Цига болх бен хинчача 60 комсомольцана ВЛКСМ обкома Сийлен грамота елар, ВЛКСМ ПК Сийлен грамота яьа оттабир.

ДИКАГIЪЯР— ДЕПУТАТАЛЛА КАНДИДАТ

Кхо шу хьалха Наьсарен - Вокзалерча хьалхьгамхоша депутаталла хержар 21 шу дахьна Озиева Марем Гоюкха тешам бар ну йолх бенцар. Цу хана ю ар мугIарера мельбаьлг болхло. Хьалхьгена безарца, хIама дозна хьашт хилларца, шийца болх бен белча новкъостанца гIо де даиман кийча хилларца безлаьра ер из кхьчарца юкъе.

ЛерттIа болх бергболна, советски эдархочун хьаштан кхета а деш, уж ахочаннде хоирдола, цунна гIулаьхх дуьзургдола продавецан иншар райпунивермаге. Уж хана депутатехь задаш ахочачьен лелача — магазинаша беза баьхьгга хьежжан йолча Марема безабелгал ешна чура болх.

Дадаьхача шера аьхьхи Наьсарен райпунивермаге продавеца ученица йолам балха ветар из. Массеха бухгI баьннача йолла продавеца говзал а ломаьл, из болх бе йолаелар Мареме.

Торгонн литература дешаш, столоторан торгонн йолаьхьгI дикагIа йолл методан Iомаьл, шиг гонзал лакхIир цо. Шо болх бен йолча галантерейн отделе дерриг тенгаьр эдархочун дика гурриелан оттадир, цар хьаьчтIий йоаькхо йора нагаьхьа санна пийца довна тенар саго хьатчаьчь, из IIа а жийIн ну тайпара хьалйаьна ца деш хьаьхьет цар. Пузухьа хIама кортора бурув деттаранна пхьаьхьа хьалхьгатчаьрчу цар. Вож эхедиенчеч сакьатах дуьхьа балхаш ахочаннде ахуьх гIиплонекой.

Нохч-ГIалгIайчеин Дагестанен комсомольцашца, кагиркошца иьзарца дуттаГIаннах льаьла хьайцар ВЛКСМ Дагестанн обкома секретара пов. Мамбетов. Цо ГIалгIа тешам гIайхьайтта лаьмIийн кагиркошца КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретарн пов. Тигова хьамьалагIа.

1985 шера дола социалистически декхарш тIаийца совещаш.

Совещаш йистебоалаш дикагIойла комсомольцашца ВЛКСМ ЦК совгIаташ делар. Цуо тIекъаьгIа концерт оттадир.

С. МОДЗОЕВ.
Б. КОСТОЕВ.

ДикагIойла дикагIаьрий иутIаре хуьл

Машиннаькъахой кандидат

Жуньев Муслима Грозненски дистанце болх бу ши шу марта дац. Цхьаьхьаьда, «лоне кулгаш» доьл ший балха мастер цийса-и ваьл цунна. Из коллективе. ТIехIинна декхарлаьр из ший производственни декхарех. Муслима ший болха задаьнн 120 — 130 процент ахочаш да ен дIабахьаьн цхьаьнна бутт. Массана а цунгара белх хьаьдача хина из дика хуьрбоаьте хоьш хуьл машиннаькъа мастер.

Дика дикагIаьрий иутIаре хуьл Жуньев Муслим. дуьхьалIойча хьана Сийлен ваьна йа йа ши шу марта доаьлаьл хуьл цунна. Грозненски химиний тIаьхьелан хьаьл а лоаннаш семилетка тIеэхьарча пхеа планн 10-ча декабрга ахочаньгара дола социалистически декхарашн тIаийца цо болх бечеш бригадо.

Коммунистически хьалхьгена хIинна яьх сийлен цIи ешнай цунна, хIаьта дуьхьалоа а приказаца барнал ьаьнна дуьнна кхьаьнна хIинна тIа дIа а лоаннаш.

Нахьаьгаьн дуьна бекарш, хьаьна Iаьмерзн хинарйн дуьхьа ца ца машиннаькъахоьнта. Цуьхьа дистанце боьллой собрано массана разьа а волаш хьаьжжаьхой депутатий Грозненски городской Совета депутеттаьла харжа кандидаьлла оттаьнр Жуньев Муслим.

Г. ФЕДОРОВ.

Кийча хилийта техника

Тоьлх йоьлаш лаьт республикерн ерриг эдархочун машиннаш. Шийсти йолча хиллиарца белхаш дадар кийча я тоьа аьарех 99,8 процент.

Iинш шера 1-ча мартага хьаьчалца республика колхозашнен совхозашнен трактораш мел ремонт ший ньаьхьонхьаш йолла сводка (план процентаца).

Районаш		
Советски	147	Ачхой-Мартана 91
Надтеречни	126	Урус-Мартана 91
Гудермесски	114	Шелковской 91
Грозненски	104	Шаьла 91
МаагIабика	101	Ведана 90
Сунженски	97	«Грозниен» совхозаша 98
Наьсарен	97	«Сюсюгорскен» белхаьнна 120
Наурски	94	Республ. юьй опыт станце 95
Ножай-Юрта	94	Ерриг республике тIолла 99,8

«Дорнаш» яьхча наьхьий машиннаш еча орловски заводе хьаьлий «Д-557» яьх кердa автогрейдер. Из машина хьаьвраьнна донон зотов медалаш еннай Халиев боьхьна карагIдиьнначарн Выставко. ХьалхагIа арахецан хиннча автогрейдерол тоьхьл толашагIа я кердадер — гидравлически управлени йоьлаш тоьхьаьрешн рулевой управлении хилларца а чура Iоьхьхьеш кабина хилларца а. ХIама тохьшашн деш я машина.

Сурта тIе: (ьардельаьн ьаттехьа) «Д-557» яьха машина конструкторашн инженераш А. Антипов (ВДНХ дошо медаль), Г. Жумов (дото медаль), Г. Ставцев кердa автогрейдер йоьлча.

В. Кузова сурт.

ТАСС фотохроникаьн.

ДИКАГIБАРИЙ ОПЫТ ШЕРРА ЙОАРЖАЕ

Мехкаьчта промышленность сихлагIа дегIаьйоьлаьра тIоаргIа лаьрIаьме гIулаьх ца бурув дегIаьтарий болх лийца вIаьгIебаьбахар, мехкаьчтаьн газовни сканжиннай техника, технологи эргаьккхар.

1964-гIа шу дузача хана Советски Союза бурув деттаранна байлар бетта бурув тохара пхьаьстаноко бьаьккха ньаьхьа телам. «Альметьевбурнефта» треста тIекъаьлаьгIча контора Драгий Николай Григорьевича кулгалдеча бригадо 1717 метр йоьарчаш скважинанна бурув техад, бетта цхьан станоканна бурув тохара сухаз 6646 метр а йолаш. Скважинна бувув тоха дьлар 186 ца хьаьта. Скважинаштта бурув тохара бола Брингесонни хьаьлаьгIа теламе бе ма.

Цхьаьбакъа, юьхьара лаьрхIаьча скважина йоьарчаш 3500 метр йолча, тха объединене бурув тохара хьаьлаьн тIоаргIа чоаьхане хилар бахьан долаьн иштта сиса бурув тоха вIаьгIебаьхьаьнаьн бурув деттарий.

Бригадин Николая кулгалдеча бригада оньт тIоаргIа лоаьрIаьме я бурув деттаранна. Из-шеГIа вIаьгIебаьхьаьнаьн цар иштта сиха бурув тоха. Бизаьв пайда йийаьр кердача техникаьх, болх ийца вIаьгIебаьхьаьгаьр, кертерлар да дуьнкъаьн хана зена болх бечеш бурув деттарий опыт дика хилар.

Тха объединене бурув деттача организацена шерра социалистически яьх йоьаржаьй мастера пов. Драпин кулгалдеча бригада балха опыт йоьхийбар. Цар Ладоьлаь дика гIулаьх хьаьлаьшчарех я «Октябрьнефта» НПУ бурув деттача контора мастера Ю. С. Еременкос кулгалдеч бурув деттарий бригада. Цун бригаде скважинашта тоха бурув планах лаьрIаьчул шозза сихагIа. Из-шеГIа хьаьчаьнгIаьр из хьаьхьгатна толам а. Хьинар ахо ца цен кхаьхийгар бригада бурув деттаранна. Балха тIа, дешна, массенахьа ньоьхьостал де хьайца йолх бечеш наьа яьхча девнох хьаьгIаьр ба бригадиаьра бурув деттаранн. ХьаьхаьГIа а де дезаьн кадочаьн ца деш а мотттиган вийсу. Масала, «СтарогрозненскагIа» НПУ бурув деттача контора мастера пов. Шулишина шийна еннa задаьнн йиьзна ахочачьн ца яьрах дуьхьа ца йоьщащ чоьаГIа яьарн хилар № 648 йолча скважине.

«Малгобекнефта» НПУ бурув техача № 2 йолча контора слесара пов. Скворцова шийна еннa задаьнн дика тергам ца бен ахочачьнхьаьх № 821 йолча скважина хьайийаьча мехкаьчта йIеДж теха тIеьхьадар. Из дIаьхьаьлаьгIа дуьхьа мехкаьчта дийра. Цу гIулаьхьаьнна чоьаГIа лоьхьо бурув тохара кердa теламан.

ХIама тхона хьаьхьаьнна лаьтта керттера декхар да дикагIойла бригадай балха опыт массайелча бригадина шийй балха мехкаьхьар. Цу гIулаьхх торо хуьлийр керда кьаьхьгаьна толамаш дахь, мехкаьчта довлла керда мотттиган гучаьхьа, пурна хьежжа хуьхьагIа хурда паччаьхьлкхенна йIолу мехкаьчта.

В. НАЗАРОВ,
«Грознефта» объединенне начальникна заместитель.

Цо хьоккхам тел болхлоштa

Жуг шу совгIа ца я Жуньевич Виктор Петрович арматур-заводе оьсаьлгIа — цезе болх бен болх. Бенаьр гIулаьх а аьш шийна цIи ешнаьх ер шер из-тахана 36 7—8 йолча установке кхаьстта ваьнна. Оьсаьстта гIолчийна вагийтIа из. Дукха кхаьстта дийнаьр кхоьвача болхлочун ший гонзал лаьхьаьхьийцан, болхлой курсашн дош ю. Доккха новкъостан хир шуна установка болхлоьна а.

ХIама хьаьлаьГIа вазрех я пов. Жуньевича, горячечни «крекинг» установка болхлоьнна лучшеен этIара хьаьгIа я из ранрах. Шо йолла тIа Iоаьв йоьхьа опыт кхьчаьра новкъостан, шийна хоьш цу ферме. Цуо совгIа дахьаьна доахьаьна дела кинжжа, Iаьсий хьаьлаьгIа журнал дан, доккхан дахьаьра ешн ин, Бинарца йIаьдан доьхьарш. ЦхьаьгIа дикагIа дан хьаьГIа 2-чоь 3-чеь отделей формашца а.

Из ферделаьн хийбаьь а ну балха образованн йолаш а бен шуруйтованн формаш бригадирашн. Ахочачбоацарашн да а ловш уж йIаьхьаьна цхьаьнна хIама на деш балгIа Айтаьмова цIерахча колхозен «Антуринский» совхозен мугьаьлгIий, специалисташ. Хьайбай хьаьл тоьдар хьаьдеаьн ши юрта боахача Шаьла районе производственни управленин а. Ерриг совгIа шуруйн-товарни формашца искусственни оьсеменен йIа ахочачбоацарашн. Сема лаьтта хийй мелдау хьайбаьнна, схемах хьуьнна йоаттIаьн йIаьда шуна йIаьтелаьн Iаьсаьнчь. Пухучька 12 хийнахьа тIеьхьаьн дьаьна ахь а оттаьн Шаьлахьгаьн цIенча шуруь.

Учбг лелаьйн, дешна дIаьлаьхьаьна хьаькъара лоаьрIаьн бай, лаьхача доаьлана кинжжен Iаьсий хьаьлаьхьара журнали лелаьнн. Цхьаьна а ферме ей ши искусственни оьсеменен, Iаьсий тIеьхьара ахочачьна план ин. Шоьрбеьнн ваьн ворхлоьн, пертIа белхь йолий баьн МТФ бригадирашн.

Дейхан Iаьнгара дика лаьхьан «Антуринский» совхозе а. Зоотехниранн санитарийн дIадахарашца жоп луьш йолаьчча мешенешца 459 бежан доаьлладу ваьн. Хьаьлеча кулгалдеча цIоьаьлгIа — ферме. «Пеленка» а ду кхаьгIаьрш цIоьа хIаьлаьн лаьрIаьн а ца. Iаьсий. Доаьлана кинжжеьгIа шийна оьсеменен из пуьст, уж дахьра йолл отделаьнн, профилаьторн ин

Кулгалдеча Iаьсий

Тоьлх йоьлаш лаьт республикерн ерриг эдархочун машиннаш. Шийсти йолча хиллиарца белхаьнна Гудермесски районе йолаш. Цигара Iаьсий кулгалдеча ферма. Цуо ахочачьна ферма. Цуо ахочачьна ферма. Цуо ахочачьна

БАХАЧА НАХА — ЛЕРТТІА ГІУЛАКХ

Дика къахьийгад Іаьдаьчча шерра Нохч - Гіалгіай республика паччахьаькъен торговле боаллеш. Ерриг ца республика торговле ихоачашъ тоьшаллийн товаробоорт. Къаьстта дика къахьийгад Гудермесерра торга, горизонторра, «Октябрьлефта» ОРС-а.

Дуккаргіа хиннай зай республике уьх шерра къахьийгаьнгаьнна лоргіа гіулаьх деш, цар къахьийгаьнгаьнна йоала торговли предприятеш. Иштта йоаг предприятеша дикаргіа ихоачашъ товаробоорта ялан. Къаьстта ноагбеннаг боьх Грозненски университета. Лаьдаьчча шерра Бисмаьгіхьа вахчаьнг ну колледжашна хьоажаш ер РСФСР-а торговле министерстве ваьн профсоюз ЦК-ан дІа-ийа тела ЦІе байраьх а аьчан хьаьдаьхара шерра премі а. Нохч-Гіалгіай АССР-а Министрий Совета аблесерпрофа а дІа-ийа тела ЦІе байраьхьа аьчан шолларгіа премии а сиийай цунна.

Дуккаргіа хиннай зай республике уьх шерра къахьийгаьнгаьнна лоргіа гіулаьх деш, цар къахьийгаьнгаьнна йоала торговли предприятеш. Иштта йоаг предприятеша дикаргіа ихоачашъ товаробоорта ялан. Къаьстта ноагбеннаг боьх Грозненски университета. Лаьдаьчча шерра Бисмаьгіхьа вахчаьнг ну колледжашна хьоажаш ер РСФСР-а торговле министерстве ваьн профсоюз ЦК-ан дІа-ийа тела ЦІе байраьх а аьчан хьаьдаьхара шерра премі а. Нохч-Гіалгіай АССР-а Министрий Совета аблесерпрофа а дІа-ийа тела ЦІе байраьхьа аьчан шолларгіа премии а сиийай цунна.

Уьх тІехьхьарга хана из гІулаьх тоьаьра зай республикеъ хьайийлай ийархьана шолларгіа гІулаьх ду ваьнна дела товаранг заьлхьа цІахьхьарлела, тІаьдилла хІаьмаьн йоьхх тиьхан. Иштта дІаьдаьчча шерра къахьгаьнгаьнна аьчча дІаьтехьарлелаьн цІа миллион сома мальха хІаьмаьн ийлай.

— Хьадаьмбелаьш гоьбаьлг ювьаьрг ихана вийбаьрг беьх. 99 процент йоала уьх предприятеш къахьегаьнна шолларгіа гІулаьх лерделаьг ийлай.

Цхьабаькъа, селла боьх бьа боллаьнг а юкъара хаьчаьн товарий предприятеш бІаьхана хІаьна а ихоачмобаьрарг ца. Дідаьхана шерра 855 моттиг йоала 12 предприятеш ер хьаьрела еаьрга. Цхьабаькъа, хьайийлаьрга 382 моттиг ваьра ий.

Цхьаьдаьнна хІаьна а моттиг ийлаьг советски торговле боьхьийн телхаьш — тика чуда эшара боьккийча лоарХІаьме гІулаьх да прогрессивни методаш лийда эшар.

Уьх тІехьхьарга хана из гІулаьх тоьаьра зай республикеъ хьайийлай ийархьана шолларгіа гІулаьх ду ваьнна дела товаранг заьлхьа цІахьхьарлела, тІаьдилла хІаьмаьн йоьхх тиьхан. Иштта дІаьдаьчча шерра къахьегаьнна аьчча дІаьтехьарлелаьн цІа миллион сома мальха хІаьмаьн ийлай.

— Хьадаьмбелаьш гоьбаьлг ювьаьрг ихана вийбаьрг беьх. 99 процент йоала уьх предприятеш къахьегаьнна шолларгіа гІулаьх лерделаьг ийлай.

Цхьабаькъа, селла боьх бьа боллаьнг а юкъара хаьчаьн товарий предприятеш бІаьхана хІаьна а ихоачмобаьрарг ца. Дідаьхана шерра 855 моттиг йоала 12 предприятеш ер хьаьрела еаьрга. Цхьабаькъа, хьайийлаьрга 382 моттиг ваьра ий.

Цхьаьдаьнна хІаьна а моттиг ийлаьг советски торговле боьхьийн телхаьш — тика чуда эшара боьккийча лоарХІаьме гІулаьх да прогрессивни методаш лийда эшар.

Уьх тІехьхьарга хана из гІулаьх тоьаьра зай республикеъ хьайийлай ийархьана шолларгіа гІулаьх ду ваьнна дела товаранг заьлхьа цІахьхьарлела, тІаьдилла хІаьмаьн йоьхх тиьхан. Иштта дІаьдаьчча шерра къахьегаьнна аьчча дІаьтехьарлелаьн цІа миллион сома мальха хІаьмаьн ийлай.

— Хьадаьмбелаьш гоьбаьлг ювьаьрг ихана вийбаьрг беьх. 99 процент йоала уьх предприятеш къахьегаьнна шолларгіа гІулаьх лерделаьг ийлай.

Цхьабаькъа, селла боьх бьа боллаьнг а юкъара хаьчаьн товарий предприятеш бІаьхана хІаьна а ихоачмобаьрарг ца. Дідаьхана шерра 855 моттиг йоала 12 предприятеш ер хьаьрела еаьрга. Цхьабаькъа, хьайийлаьрга 382 моттиг ваьра ий.

Цхьаьдаьнна хІаьна а моттиг ийлаьг советски торговле боьхьийн телхаьш — тика чуда

САКЪЕРДАМЕ ДА ДЕШАРХОЙ ВАХАР

Дешархойта хьехар балара йоккъа терго ю профтехобразование управленае № 11 болх тха училищин хьехархой коллективе. Дешархой ваг-каст-каста ешаьча моральин принципашкеи темаех йоьчча тайп-тайнарга лекцешка, маслах, лухтах, йоацаьш дешархойта сакъердаме, дика чулоацам болаш советски демократех лоьцна. Ийийнаьш республикина прокурора нов. Бурмистрова. Гуьдешина кагийех ма-ца советски законех лаьца дукхах хаттарадаь дар цунна. Хьаьда жоьпаьн делар ца.

Училищин дешархойна тика дешарах сеанга хьинаьр дакъа лоьх художественни самодеятельносте а. Дукха кружокаш я училищин болх бен, масала, барахьан зоьмхеш, тегеш, хьалхарчу дуьн кружокаш, дукха ялх а. Март бутт боьлхе, профтехобразованае управленае чуйоаГІаьн масса училищий хьехархойна хьаьжарг кийчуьн ба ІІаьнз дешархой. Стихаш ешаш, тайп-тайнарга иллеш деахьаш, хьехарш деи хьрбга цига тха училищера дешархой.

Теркам ца беш хьалхан дешархойна аьхкин хьмаьлгІа гаьдаьнгаьнна ГІулаьх. а Бешка районе хьаьлдаьрна ПТУ дешархойна сайбирдаьлг лагера. Пхийтта пацатка я ХІара шоьлаьтле итт сага лаьрхІа, хІаьнле кийчаьг спортивни гІоьрмагаш, къаьйбла спортивни инвентарь. Аьхкан хана берблдача балха план оттаьйй «СССР-а Туристе» хьаьмА «Знамона первых космонавтов» ваьй республикерга цхьаьйогІа историческеи моттинашка баьга хьрбга дешархой. Техдика дешаьн а общественни баларе хьинаьр дакъа лоацан а воьа итт дешархо ІаьржачА форда ца тІе салаІа ІІоргіа.

Тха училище Листельмька ялх саг наччаьхьлаьхьи чотах Бакински индустриальни техникумие дешна вехийтарна.

...Дукха болх ба хІаьн училища хьехархойта, партийни, комсомольски организацешка, профсоюзхойта хьехаш, хьехан бакъера бе безам. Дукха болх ба училища хатина, дай-нанаьй комитета ишаьла е. Маесеих шу да пенсионер нов. Скрипин дай-нанаьй комитета корте латта. Комитет еьхьенна я секцешта. Масала, дешарх, культурин, иштта ялх а. Ший заседаньнаька комитета лаьцаГІ секцей балхашка. Нагахьа ганна дешархо дешна тІехьа — вусан, е дисциплинна техьаьчаьле, ший ваьле, ший а ньлина дай-нанаьй комитету а вийзе, цига хьмалгІ ду. Цуьх тІехьаГІа белгаьла хьоьлаьу дешархо — дика дешн, иштта ялх а. Училище дукхаьхьа дешн ешаьстаьлаьн дай-нанаьй комитет ювьаьйенаьн.

Тха училище ваьнна ба хьехча республикера бильгал дешархой. Цар хьалха, ювьаьцца хика бухзам лоьттабу комитету. Дика доттаГІаьл да дай-нанаьй комитета училище дьхьхьаьнна а. Кастката царца ІІамагІхьеттаьн хьгуьж. Иштта бечь балха дика ювьаьстаьл ду хьехархой кадететтаьн ганна дешархойта доргІа хьотаьн ехетаьм балара.

Й. ДИДИГОВ.

Грозненра № 11 болх профтехучилище директор.

ГОВЗА МАШИНИСТ

Нохч-Гіалгіайчен ювьаьнгаьнна хьехача механизиторашта юкъе хьинаьр кьаьстаьнгаьнна коммунистически кьаьстаьнна уьдриник, С-100 ялача бульдозера машинист Умаров Шахсаид. Ца ийелаГІа ну ца ю бульдозера тІе болх бу. Ту юкъа дикагІийна бІаьла методаш ваьнна, хІаьна царех бозза тайда эша ІІаьнтІехьлаьл пуьн. Иштта лиьна карьерлаьлй ну ийийча хьаьнна техника а. Шерагара шерага ялхагІа хуьл ю ювьаьш хоьла кьаьстаьнна тоьлаьш. Масала, 1963-ча шерра ялан 121 процент ихоачийийр ю, хІаьта дІаьдаьчча шерра ялан 134 процент ихоачийийр.

1962-ча шерра апрель беттА Нохч-Гіалгіайчен ювьаьнгаьнна дехьаранна юкъе эгІара хьадаьрнарца коммунистически кьаьстаьнна уьдриник ялх сийлеен пІе елар цунна. Лаьхха кьаьстаьнна толамаш даха ІІаьнтІехьлаьл пуьн. Умарова, машина тиел а лоьцаьл, хьаьнде кье ца деш кьаьстаьнгаьнна. Цо болх беча бульдозера ваьнтальни ремонт на ени 10,3 эзар сахьлча болх баьб, из хуьл планах лаьрхІаьчу 5,5 эзар сахьат дукхагІа.

Ха лоьхьа ца йоаьеш, бульдозера сена ца латтийчаьн болх барах кьаьстаьнна оьсарле планах лаьрхІаьчу дукхаьа лаьхагІа а Шахсаида. Бульдозер дІа-ийа лаьдаьра сухьал лаьхьгІаьр кьаьстаьнна оьсарле лаьхьгІаьра лоарХІаьмера фактор я. Нагахьа сапиь 50 метр а ешаьстаьнна ІІоргіа участке эгаьГІа ийлаьг ювьаьнгаьнна ІІаьнтІехьлаьл ца ю, болхьонна прогрессивни опыт йоьхьийр, общественни поьарг хьинаьр дакъа лоацан пов. Умарова.

У. ГАГИЕВ.

Нохч-Гіалгіай АССР Нефтьгаз управленае ПНО начальник.

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАГІА

Дунен халкъашта юкъера гІулаккхаш

ШОЛАЙ БАРТ ВІАШАГІА ЦА ІХЕТАЧА ГІУЛАЦКИЙ СПИСОН ИЙЙЕЬЩ БА ФРАНЦУЗАШЛ АМЕРИКАНЦАШЛ.

Вай хана министран вистанаца цхьан мехкара кхоча мехка сов кает-каста уьзан хилараш цар оригинальни дипломатически турнир газетий соглашен тІа ворда дакъаьлхьа торо ец. Цхьабаькъа, хуьлда ца Іаьдаьнгаьнна французски кхоча мехкашцарца гІулаьхий министра Юр де Марвиле Вашингтоне йиьла вихий белгалдаьккеа боаГІаьн я. кхы на йоаьнкеа а, дукха хинна а ІІеннга хинна а дерригача лоарХІаьмера, Америкен, Франчен хьйра боаьлхьаьн лоьмш, барт ІІаьнатІа на кхетачча гІулаьхьашта инвестиранаьн ара американийн французийн газеташта ю баьхьаьн леха хиларах. Список ІІаьька хІаьлар. Ту спискех цхьа дакъа уьх іа дийцен пайдаьна хуьрга аьнна хет тхана, кхаьметтен лоьмш дуьхьал Іодагарьлечи а, дуках уйлаьш ара боьла кхача хулаш хиларах а, фаьрне политика США политикана тар на хуьт е цунна дукхаййоаьлаш я уьх деанатта;

Президента де Голла хет, Малхбузен Европа Америка оагІонхьаьрна шийна деш дела кхьера доаьл Іеранноссара тоьшаллийн боьлаш а хиннай, европейсен мехкашна шоай проблемаш кьоастаьра американийн тІемашполитически гегемоне ненкъарле ер ара кхы леш хІара а аьц, аьнна;

Дукхаьча оагІонхьаьра аьрин кийнаш вІашаГІотхарат боьла американски проект Франце тІаьна тиган Малхбузен Европера США тІемаполитически гегемони це ювьаГІергІелцаьр;

Франце хьалхаьгІа а діалейт, НАТО вІашаГІойолларг доаьча договора ца 1969 шера чаьхкъаьмнаьгІ тІехьаГІа ца кхетаьл ца НАТО ерригача структурага оьлаьнгара деш хьоьшаьгІа Іаьдаьхригаьр а;

французски правительства тиган Конгорча тІема операцешта ООН-ан ешо бола расходаш поттаьттаьра аьчча Іаьчтела;

Франце тиган Америко Кубийна оттаьхьа экономически блокадаьн юкъе доьхьа лаца.

Де Голла йоах, Къаьдбехьен Вьетнаме тІемаш гІеттА доа дипломатически средстваьнгаьнна кьоастаьде деза, цу гІулаька Женеве дукен халкъашта юкъера державай иьлькеттА совет-шин а гІулаьь.

Американцаша французски предприятеш ийара дукьала дерадаьл цхьаьана гІулаьхьан чакхдаьна йоьаьенай Франце правительстве, «юкъара рынка» деррига мехкашТІаьхьеьг Малхбузен Европе йоьла Америкийн аьлинчаьн ковпаьл дукьаьнчаьн оттаьра;

Де Голла хет, лучше торговлера американцийн доллараьр гІулаьх лаьхьгІа доаттаьлелга дІадаьккен юха доцце стандартаьгІа доьлеп деза эа хьатІаьхьаьчай аьнна.

Барт вІашагІа ца кхетаьл дела франко - американцийн гІулаьхьан юкъеьаьлинчаьнгаьнна мехка империалистически хьаьнтаьн вІашагІьаьл оттаьр балхьаьн доьлш. ХІаьта а, Франце позиции дукьхьача деиаьта объективно бакъьхьара лоарХІаьн беш я дукха хьоьнгаьнна юкъера проблемаш, эгара хьалхарча аргІаьнна Къаьдбехьен Вьетнама проблемаш, ІІаьвагІаьчаьн хьаьн кьоастаьрчаьнгаьнна диллаьча. Ду ца Мюрвала Вашингтоне хиннача переговорашка кеттера ма моттиг діаІоьцьаьн дар Къаьдбехьен Вьетнамах дела доьн. Цхьабаькъа, гуш мадарра, французиан а американцаьнгаьнна а хІара барам цо-шоай уйлаьн тІа бисар. Иштта да из ерригача кхыча лешаьнта а. Цхьабаькъа, цхьаьнна а дагалоьнгаьнна французски ваьнна а ІІаьнатІа ца кхетаьш дела доьнна ерригачаьнгаьнна ваьнна